

Schweiz' nationalhund, Sankt bernhardshunden, som de fleste af os nok vil beskrive som stor, bamset og hvid med rødbrune aftegninger – og selvfølgelig med den klassiske tønde om halsen.
Foto: Fondation Barry

SANKT BERNHARDS- HUNDEN

– den blide kæmpe

Sankt bernhardshunden er en af de racer, der ikke er ret udbredt i Danmark. Alligevel kan de færreste sige sig fri for at vide, hvordan en sankt bernhardshund ser ud. Racen har lagt eksemplarer til en række ikoniske figurer – lige fra den nuttede Nanna i Peter Pan, over den vilde og savlende Beethoven i filmen af samme navn til den skræmmende Cujo i Stephen Kings thriller fra 1983

TEKST: JACOB SEERSHOLM & DANSK SANKT BERNHARD KLUB

Racen er ikonisk på mange måder, men ikke mange kender historien om artens oprindelse. Racen er en af verdens ældste og har sin oprindelse i Schweiz. Her var der i det 11. århundrede et hospice drevet af munke i Sankt Bernhard-passet, hvor hundenes stærke muskulatur og størrelse gjorde dem i stand til at hjælpe og transportere forsyninger over bjergpasene. Senere blev de brugt som redningshunde for rejsende, der strandede i sneen. Heraf kommer det klassiske billede af hunden med tønden om halsen. Bernharden er naturligvis Schweiz' nationalhund.

TO RACER I ÉN

Grundlæggeren af hospicet i Sankt Bernhard-passet, Bernard of Menthon, startede med at opdrætte og træne hunde til opgaver i bjergene. Med tiden udvikledes flere varianter af racen – en korthåret race og en langhåret. De langhårede viste sig decideret uegnede til arbejdet i bjergene, så de sendtes til dalområderne, hvor de blev familiehunde. Det viste sig, at hundene havde rigtig svært ved at holde pelsen sne- og isfri, og de frøs simpelthen ihjel. Avlen resulterede også i en mere >

Foto: Fondation Barry

FAKTA SANKT BERNHARDSHUND

● MENTALITET

Et venligt og roligt væsen gør den store og tunge hund til en udmærket familiehund. Den er tålmodig over for børn, hvis den allerede fra hvalp er vant til dem. Overfor familien er den trofast og hengiven og kan i enkelte situationer være både vagtsom og beskyttende. Den er dog mere beskytterhund end vagthund.

● BEHOV

Racen har ikke noget stort løbebehov, men skal dog alligevel motioneres regelmæssigt og fornuftigt. Nævnlig under opvæksten skal den fodres og motioneres med omtanke, grundet den hurtige tilvækst. Den foretrækker at opholde sig udendørs, men har ikke noget imod at være indendørs. En bernhard elsker at være der, hvor dens mennesker er.

● AKTIVITETSNIVEAU OG HANDLERADIUS

En sindig hund, som dog har stor glæde af at bruge sine kræfter f.eks. til at trække en vogn, hvilket kommer hele familien til gode på ture i det fri. Den retter sig gerne efter anvisninger og holder i almindelighed nær kontakt til sine mennesker. Racen er meget fleksibel mht. familiens aktivitetsniveau.

● PELS OG PLEJE

Racen forekommer i to pelsvarianter, begge tætte med en tyk og beskyttende underuld. Den langhårede er glat eller let bølget, den korthårede tilliggende og hårdere i strukturen. Begge skal jævnligt børstes grundigt igennem. Øjenomgivelserne kan kræve opmærksomhed, såfremt de er for åbne/løse.

● TIPS OG TRICKS TIL INDLÆRING OG HÅNDBETING

Samarbejdsvillig og som oftest positiv overfor indlæring. Skal opdrages venligt og roligt med masser af belønninger. Træn konsekvent, men uden hårdhed, og i korte sekvenser. Dette skal ske snarest efter overtagelsen fra hvalp, da det er afgørende for at håndtere den udvoksede, store hund. Udnyt gerne racens fine lugtesans til øvelser, der stimulerer den mentalt.

● HØJDE

Hanner 70-90 cm. Tæver 65-80 cm.

● VÆGT

50-90 kg.

● FARVER

Hvid med mindre eller større rødbrune pletter til gennemgående rødbrun sadel over ryg og flanker.

● SPECIALKLUB

Dansk Sankt Bernhard Klub

● OPRINDELSE

Alpine mæstiffer kom til Schweiz med romerske soldater. Det vides med sikkerhed, at i klostret i Sankt Bernhard-passet holdt man allerede i 1660 godmodige rød-hvide bondehunde som trækthunde. Disse blev angiveligt brugt som redningshunde på klostret og var i øvrigt korthårede. Sankt bernhardshunden, som vi kender den

i dag, er meget større end oprindeligt, men er på vej til at ligne den oprindelige bjerghund. En stor imponant, men lettere model, som kan færdes og arbejde i bjergene. Den langhårede variant blev formodentlig skabt for at få blodfornyelse via indkrydsning af en nu uddød race, den langhårede waliser hyrdehund. Det viste sig senere, at den langhårede variant ikke fungerede i sneen, grundet for megen is i pels og mellem tæerne.

● HJEMLAND

Schweiz

● INTERNATIONALT RACENAVERN

St. bernhardshund eller bernhardiner

● FCI GRUPPE

Gruppe 2 – Schnauzere, pinschere, molosser og sennenhunde

Hundene bruges og aktiveres af mange ved trækvogns- eller slædekørsel på hobbyplan, som kan være en hyggelig aktivitet for hele familien. Foto: Fondation Barry

En sankt bernhardshund nyder såvel som andre hunde en god gåtur i skoven, og flere viser evner indenfor spor, hvor den dog kan have størrelsen imod sig. Foto: Privat

egnet, korthåret variant, og endnu senere anerkendtes racens to varianter som selvstændige racer, og de bedømmes i dag på udstillinger som to racer.

BARRY

Ikke mange enkeltindivider opnår en bredere berømmelse end hunden Barry, der var noget ganske specielt. Han har i dag en fond og et opdræt opkaldt efter sig – Fondation Barry – som netop holder til i Sankt Bernhard-passet, hvor også museet for sankt bernhardshunden findes. Barry reddede mere end 40 mennesker fra at fryse ihjel i sneen. Han levede i 1800-tallet og blev hele 14 år gammel, hvilket er ret gammelt for en hund af hans slags. Fondation Barry blev stiftet i 2005 og overtog på det tidspunkt flere kenneler og avlsprogrammet, som havde ligget til grund for Schweiz' nationalhund mange år tilbage. Dermed opretholder de verdens ældste avlsprogram.

SANKT BERNHARDSHUNDENS ANVENDELSE

I dag er sankt bernhardshunden spredt over hele verden, og den bruges i høj grad som familiehund. Den er særdeles rolig af natur og er derfor også en fantastisk del af børnefamilien.

“I dag er sankt bernhardshunden spredt over hele verden, og den bruges i høj grad som familiehund. Den er særdeles rolig af natur og er derfor også en fantastisk del af børnefamilien”

En stor hund kræver i særdeleshed en grundig og solid opdragelse. De fleste fuldvoksne hunde kan trække afsted med deres ejere, så mennesket i den anden ende af snoren skal til enhver tid være den, der bestemmer. Nogle benytter bernhardshunden til hobbykørsel med trækvogne, hvilket heller ikke er så langt fra hundenes op- >

Den store, blide race anses for at være en god familiehund, som er vagtsom og passer godt på dem, den har kær.
Foto: Fondation Barry

rindelige formål. Decideret væddeløbskørsel er dog ikke racens spidskompetence, idet den er sindig og rolig i sine bevægelser. Den kan dog godt sætte poterne foran hinanden, hvis den ser en kat i haven eller et rådyr i skoven. Så er det bare om at have trænet impuls kontrol.

DE IKONISKE KENDETEGN

Det første, man lægger mærke til ved sankt bernhardshunden, er, hvor imponerende den er med sin størrelse og karakteristiske hoved med de ønskede, klassiske aftegninger i en symmetrisk maske, de mørke, rødeformede øjne og mørke aftegninger rundt om øjnene. Hunden har et rødbrunt hoved med hvid blis, der rammer den hvide halskrave.

Man kan dog sagtens komme ud for en bernharder, der afviger endda meget fra aftegningerne. For selvom masken og aftegningerne i manges bevidsthed udgør det klassiske udseende på en bernhard, så betegnes det som "ønskeligt", hvilket betyder, at det ikke er et krav, for at hunden kan opnå endog meget fine bedømmelser.

Hundens eksteriør er der dog nogle helt klare standarder for. F.eks. skal hundens næse være helt sort, ligesom læberne også skal være sorte. Her kan der dog tillades små hudfarvede pletter, selvom det igen er ønskeligt, at de er helt sorte. Snuden skal være

“Livet med en sankt bernhards-hund indebærer, at man jævnligt støvsuger pels og vasker savl af snart sagt hver en overflade – også loftet. Alt det opvejes imidlertid af den ubetingede kærlighed, en stor sankt bernhard viser sine mennesker”

højere, end den er bred, når man ser den forfra. Ligeså skal snuden være højere, end den er lang, når man ser den fra siden. Stoppet, hvor snuden møder hovedet, skal være omkring 90 grader. Skallen er nærmest helt flad ovenpå. Hunden har hængende ører, som den kommunikerer meget med. Hundens udtryk med hævede ører, når den er opmærksom, er et meget karakteristisk træk. Hundens ryg er dækket af enten et massivt farvet, rødbrunt "tæppe" eller af større pletter med rødbrun pels. At de kaldes hhv. tæppehund og plethund er indlysende. >

annonce

Når en bernharder bliver født, vejer den omkring 500-800 g. Allerede når de er otte uger gamle, runder de fleste ti kilo. Foto: Privat

“Bernharden er generelt en rolig hund. Den ligger meget, og den sover meget, men den er også nysgerrig og har gode evner til sporing (selvom dens størrelse godt kan være lidt imod den)”

PELSEN

Der er ingen grund til at lægge skjul på det. Store hunde har meget pels, og når den smider underulden og skifter pels, så er man ikke i tvivl. Når bernharden bliver groomet – børstet, pustet, og hvad man ellers kan finde på – så er der løs pels nok til en ny hund. De langhårede hunde kræver noget mere pelspleje end de korthårede, og der opstår ofte pelsfiltringer, hvis man ikke er grundig med børsten. Det er naturligvis op til ejerens temperament, men behovet for bad er ikke helt uoverstigeligt. Som langt de fleste andre hunde har bernharder også en “duft” af hund efter noget tid – og “våd hund”-lugten kan være massiv.

SAVL

Et kendetegn ved bernharden er, at den – ligesom mange andre store racer – savler. Det er nok ikke noget, ret mange elsker ved hunden, men det er nu engang sådan, det er. Der er dog enorm forskel fra hund til hund, hvor meget den savler. For nogle individer

er det meget lidt, mens andre starter vandfaldet så snart, ordet “godbid” bliver nævnt. Det kræver naturligvis, at man som ejer er indstillet på, at livet med en sankt bernhardshund indebærer, at man jævnligt støvsuger pels og vasker savl af snart sagt hver en overflade – også loftet. Alt det opvejes imidlertid af den ubetingede kærlighed, en stor sankt bernhard viser sine mennesker.

PASNING, TYPE OG TEMPERAMENT

Bernharden er som nævnt en generelt rolig hund. Den ligger meget, og den sover meget, men den er også nysgerrig og har gode evner til sporing (selvom dens størrelse godt kan være lidt imod den). Bernharden er vagtsom og passer meget på sin flok – familien. Når hunden er ude, vil den meget gerne følge grunden eller hegnet rundt og undersøge, om der er noget farligt udefra. Den er ikke ligefrem nervøst anlagt, men det er godt lige at give et solidt vuf, når der er fremmede i nærheden – bare for en sikkerhedsskyld. Derefter vil bernharden som regel enten læne sig op ad folk eller sætte sig på deres fødder, for så skal der pettes.

Som sagt er opdragelsen af store hunde ekstremt vigtig. Enhver hundeejer skal have fuld kontrol over sin hund, men hvis en bernhard stikker af eller gør udfald, så kan en ejer være prisgivet – og såmænd også den, det går ud over. Det må ikke ske. Mange er bange for store hunde alene på grund af deres størrelse. Bernharden er en af de roligste og kærligste racer, og de har et omsorgs-gen, der er særdeles udtalt, men der er selvfølgelig stor opmærksomhed fra opdrættere på temperament og sind. Det er anerkendt, at temperamentet er arveligt, og derfor indgår det naturligt i en opdrætters overvejelser på linje med de fysiske faktorer, når man udvælger forældre til et nyt kuld.

“Når hvalpen vokser så hurtigt, som den gør, er det uhyre vigtigt, at den ikke overmotioneres. Den skal have mulighed for at ”gro ordentligt sammen” i leddene”

OPDRÆT OG AVL

Alle dyrebørn er utroligt søde. Det gælder naturligvis også sankt bernhardshvalpe. Når de fødes, vejer de omtrent 500-800 gram. Allerede inden de er klar til at flytte hjemmefra som otte uger gamle hvalpe, runder de fleste ti kilo. Herefter er det ikke ualmindeligt, at de tager op til 2,5 kg på om ugen, til de som voksne ender på en slutvægt på 60-80 kg for tæver og 70-90 kg for hanner. Visse individer bliver lidt større – især i USA er det ikke sjældent, at en bernhard vejer over 100 kg. Det er dog ikke ønskeligt.

Når hvalpen vokser så hurtigt, som den gør, er det uhyre vigtigt, at den ikke overmotioneres. Den skal have mulighed for at “gro ordentligt

sammen” i leddene, og det er derfor ikke hensigtsmæssigt, at de går på trapper eller selv hopper op og ned fra eks. en seng eller bagagerum. Når hunden er udvokset, kan den naturligt holde til lidt mere, men det er altid en god ide at passe på.

DANSK SANKT BERNHARD KLUB

Den danske specialklub blev dannet i 1973. 50-året for klubbens stiftelse blev fejret med at være arrangør for verdensudstillingen for sankt bernhard – den såkaldte WUSB-udstilling. Dagen efter afholdtes klubbens 50-års jubilæumsudstilling med en solid opbakning.

I løbet af klubbens (nu) 51-årige historie har udbredelsen af racen været væsentligt større. I og med at bernharden er en stor hund, kræver noget plads, spiser en del osv., har bestanden i Danmark været for nedadgående. Der arbejdes i klubben hårdt på, at der kommer flere ejere af sankt bernhard – og flere medlemmer af specialklubben. Især gøres der en del for nye hvalpekøbere, hvor klubben har lavet en folder til alle nye hvalpekøbere som en velkomst til klubben. Det første år er nye hvalpekøbere kontingentfrie, og man har mulighed for at prøve udstillingslivet af ved at deltage gratis på to udstillinger med sin baby/hvalp. Bernhardens rygte og dens kærlige, rolige og venlige sind er en afgørende faktor for, at den ser ud til at være på vej tilbage. 🐾

annonce